

راهنمای تهیه و آپلود کتاب الکترونیکی

در کتابخانه هر یک از ما کتابها، مجلات و احیانا نوشته‌هایی وجود دارد که جز خودمان، دیگران از دسترسی و مطالعه آنها به هر دلیل محرومند. این عدم دسترسی می‌تواند به دلیل نایاب بودن کتاب و نبود آن در بازار کتاب و یا قیمت بالای کتاب و مشکلات مالی علاقمندان مطالعه و یا دلایل دیگر باشد.

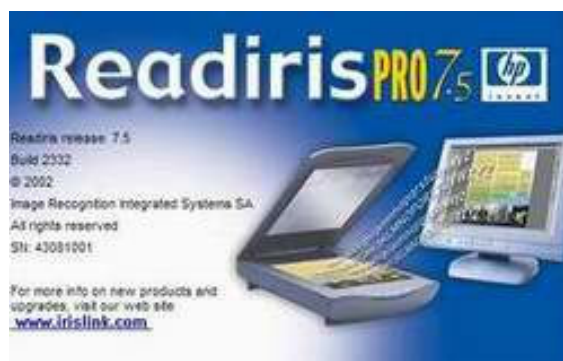
در چنین شرایطی آشنایی با نحوه اسکن مناسب کتابها و اسناد و تهیه ورژن الکترونیکی با حجم کم از آنها و همچنین آپلود مناسب آنها ضروری به نظر می‌رسد. گذشته از آن تهیه نسخه الکترونیکی اسناد برای استفاده شخصی برای هر کس می‌تواند جذاب باشد.

نوشته‌های زیر تجربه‌های من در این زمینه است، چنانچه ترفندها و راههای بهتری برای اسکن دارید، لطفاً برایم بنویسید.

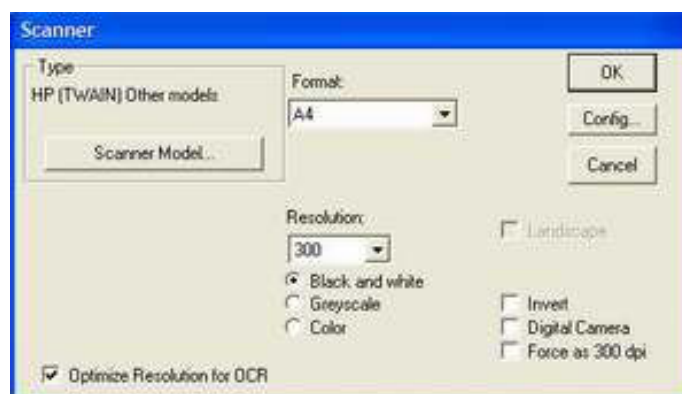
گام اول: اسکن کتاب

شما به یک اسکنر مناسب نیاز دارید. اگر قطع کتاب بزرگ نباشد، می‌توانید در هر بار اسکن دو صفحه کتاب را اسکن کنید، در غیر اینصورت مجبورید در هر بار اسکن تنها یک صفحه را اسکن کنید. برنامه‌ای که به یاری آن اسکن می‌کنید می‌تواند برنامه‌ای باشد که همراه درایور اسکنر خریداری شده به شما ارائه می‌شود و یا برنامه‌های جانبی دیگر. متأسفانه بعضی از برنامه‌هایی که همراه اسکنرها ارائه می‌شوند، برای اسکن کتاب مناسب نیستند. این برنامه‌ها گرچه امکان تهیه تصاویر اسکن شده با کیفیت بالا از عکسها می‌دهند ولی هنگام اسکن کتاب چنان حجم بالایی از کتاب به دست می‌دهند که برای آپلود مناسب نمی‌باشد. البته می‌توان بعد از اسکن اولیه با این برنامه‌ها تصاویر را با برنامه‌های ادیتور دیگر از نظر حجم تعدیل کرد ولی همین کار وقت فوق‌العاده زیادی طلب می‌کند. پس مجبوریم چنانچه برنامه داخلی اسکنر مناسب نباشد از برنامه‌های جانبی استفاده کنیم. یکی از برنامه‌های مناسب برای این کار برنامه

readiris می‌باشد. این برنامه را بصورت جداگانه و یا همراه بعضی cd های درایور سخت افزارها می‌توانید تهیه کنید. غالباً شرکتهای تولیدکننده معتبر اسکنر این برنامه را در cd همراه اسکنر عرضه می‌کنند. مزیت این برنامه اسکن با کیفیت خوب و حجم فوق‌العاده پایین است.

بعد از نصب این برنامه، برنامه را اجرا کنید و در نوار سمت چپ برنامه گزینه Scanner را بفشارید، کادری بصورت زیر ظاهر می‌شود. چنانچه خود برنامه نوع اسکنر شما را شناسایی نکرد، بصورت دستی نوع اسکنر را مشخص کنید. تنظیم مهم در اینجا انتخاب کیفیت اسکن است. برای این که صفحات اسکن شده حجم بالایی پیدا نکنند، طبق تجربه من اسکن را به صورت **black and white** و با رسولوشن ۱۵۰ انجام دهید. با این تنظیمات خوانندگان مشکلی در خواندن کتاب پیدا نخواهند کرد.

در مرحله بعد صفحات کتاب را یک به یک اسکن کنید. چنانچه تصویر اسکن شده کج باشند می‌توانید به نوار ابزار سمت چپ برنامه مراجعه کنید و تصاویر را به راست یا چپ بچرخانید.

توجه کنید که لازم نیست بعد از اسکن یک صفحه ، آن را بلافاصله **save** کنید، بعد از اسکن کل کتاب در منوی برنامه گزینه **save all pages as a image** را انتخاب کنید، همه اسکن‌ها در غالب یک تصویر اسکن **save** خواهند شد. اجازه دهید تصاویر با همان فرمت پیش فرض برنامه یعنی **TIF** ذخیره شوند، چون این فرمت کمترین حجم را ایجاد می کند.

گام دوم: ویرایش تصاویر اسکن شده

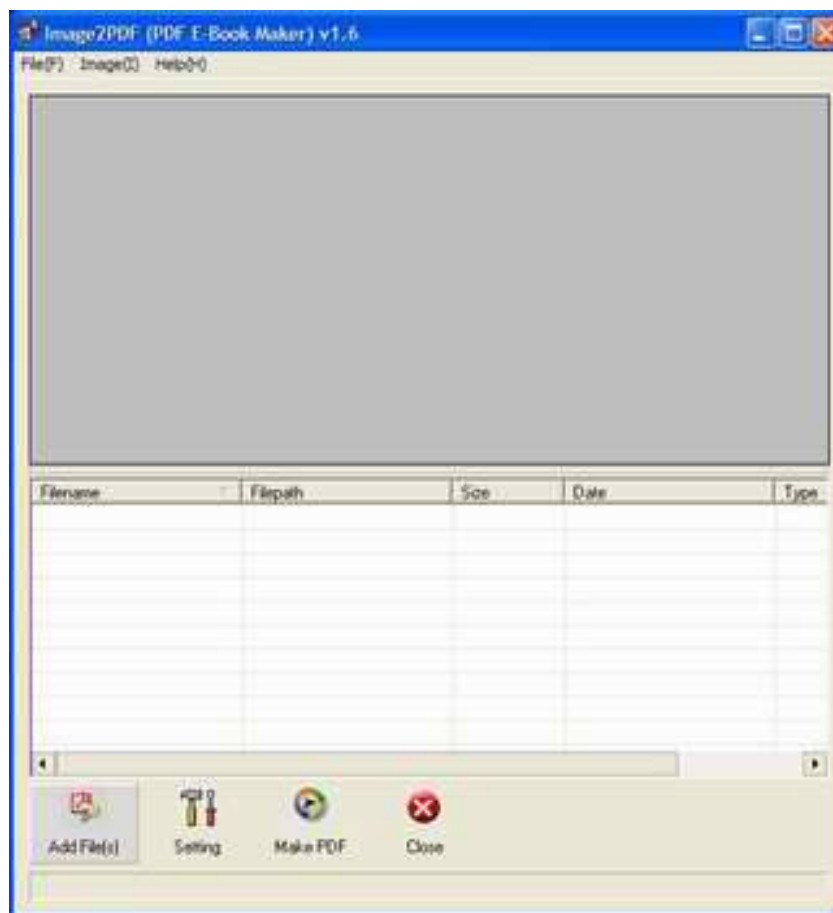
در مرحله دوم باید تصاویر اسکن شده را کمی ویرایش کنید، چون حاشیه صفحات کتاب و مقداری از فضای خارج کادر کتاب هم جزو تصاویر اسکن شده است و حجم کارت‌ها را بالا می برد و هم کارت‌ها را نازیبیا می کند. پس باید حاشیه‌ها را حذف کنید و یا به اصطلاح عمل **crop** را انجام دهید. ساده ترین و در دسترس ترین برنامه برای این کار ، برنامه **ACDSee** است. با این برنامه تصویرتان را باز کنید و به بخش ادیتور برنامه بروید.

با این ابزار تصاویر را ادیت کنید. نکته مهم در اینجا این است که چون تصویر اسکن شده چند صفحه ای است، بعد از کروپ کردن هر صفحه ، گزینه **next** را بفشارید، از شما سوال می شود، می خواهید تغییرات روی صفحه قبل را **save** کنید یا نه ، که شما باید تایید کنید و بعد به ادیت صفحه بعد پردازید. با ادامه دادن همین روند و بعد از ادیت همه صفحه‌ها تصاویر را **save** کنید. در برنامه **ACDSee** کم حجم ترین فرمت برای ذخیره عکس، البته طبق تجربه من ، فرمت **PNG** است، پس توصیه می کنم از این فرمت استفاده کنید.

گام سوم: تهیه نسخه PDF از تصاویر ویرایش شده

برای این کار هم برنامه های زیادی وجود دارد. ساده ترین برنامه برای این کار برنامه **image to pdf** می باشد. کافی است در این برنامه **add files** را بفشارید و تصاویر اسکن شده تان را با آن باز کنید و بعد **make pdf** را فشار دهید.

توضیح ضروری: بعضی نسخه های جدید این برنامه هنگام تهیه نسخه pdf بی دلیل حجم فایل را بالا می برند، در این صورت استفاده از ورژنهای قدیمی برنامه مشکل را برطرف می کند.

گام چهارم: آپلود نسخه pdf کتاب

برای این کار باید از سایتهایی که فضای رایگان ارائه می کنند و در عین حال پهنای باند خوبی دارند، استفاده کنید. دو سایتی که من توصیه می کنم یکی سایت **persiangig** و دیگری **atgig** است. البته سایتهای بسیار فراوان دیگری هم هستند، نکته مهم اطمینان به پهنای باند

ارائه شده توسط آنهاست، این موضوع وقتی اهمیت می‌یابد که بدانید کتاب شما حجم دانلود بالایی پیدا خواهد کرد.

سایت **persiangig** نیاز به **invitation** دارد. شخصا حاضرم دوستانی را که قصد آپلود کتاب دارند به **persiangig** ، دعوت کنم. کافی است کامنت بگذارید و یا میل بزنید. البته دعوت‌نامه‌هایم محدود است.

توصیه: جدا از اسکن کتابهای روز که در بازار کتاب به سهولت یافت می‌شوند، یا کتابهایی که به‌طور مرتب تجدید چاپ می‌شوند ، بپرهیزید. مسلما قصد ما از اسکن کتاب یک اقدام فرهنگی است و سزا نیست باعث زیان ناخواسته به موسسات انتشاراتی و یا نویسندگان و مترجمان شویم ، آن هم در این بازار لرزان کتاب.